

[N. Chr. Christensen.]

den gældende lov, men have indeholdt bestemmelser, hvorefter der netop til disse formål ret omgående kunne ske en frigørelse af de båndlagte millioner. Det er dog slået fast, at det er kommunernes penge, det drejer sig om, og at disse penge står i nationalbanken til en meget lav rente. Der blev da også, da loven sidst var til behandling — i februar 1946 — af den daværende højtærede indenrigsminister givet løfte om, at pengene måtte anvendes også til afbetaling af gæld. Der findes med andre ord visse afgrænsede områder, hvortil man allerede nu er klar over, at pengene kan anvendes, og her vil det være formålstjenligt, at dette slås fast, så at kommunerne ikke skal igennem for meget omsvøb for at få de penge, som de rettelig har adkomst til, og som derfor ikke bør henstå i nationalbanken en dag længere end nødvendigt.

Når jeg fremfører dette, kan det næppe fremkalde nogen større modsigelse indenfor regeringspartiet, eftersom den socialdemokratiske ordfører, da loven i 1946 var til behandling, udtalte, at forslaget gik ud på at inskrænke kommunernes frie dispositionsret. Ligeledes kritiserede han, at forslaget ikke var fremsat på et tidligere tidspunkt, så at kommunerne kunne have taget det med i budgetlægningen i 1946. Det synspunkt, som den daværende ordfører for socialdemokratiet gav udtryk for, var efter min opfattelse ikke rigtigt. For det første var det ikke meningen, at disse ekstraordinære millionbeløb skulle anvendes til dækning af de almindelige udgifter indenfor kommunerne, og for det andet kunne man ikke vide, hvor mange penge der ville indkomme. Det har jo også vist sig, at efterbetalingerne er blevet mindre end oprindeligt antaget. Nu har man imidlertid et sådant overblik over situationen, at det ikke vil være urimeligt, at de kommuner, der har ekstraordinært store udgifter til sygehusvæsen og skolevæsen, får mulighed for at få en del af disse udgifter dækket ved de indefrosne penge. De bemærkninger, den højtærede indenrigsminister har fremsat i forbindelse med lovforslagets fremsættelse, giver jo også udtryk for ministerens villighed i så henseende. Jeg synes blot, at disse bemærkninger skulle have haft en lidt skarpere form og ikke den lidt henholdende form, de havde, Jeg går

ud fra, at den højtærede indenrigsminister ikke er uenig med mig i den betragtning, at disse millioner kan anvendes til de ting, jeg har nævnt her, sygehuse, aldersrenteboliger og forebyggende sociale foranstaltninger og bygninger, der skal opføres i så henseende.

Vi tilsiger vor medvirken til lovforslagets gennemførelse, men det beror på de udtalelser, som den højtærede indenrigsminister kan fremkomme med med hensyn til garantien for, at der vil blive en god forretningsgang på dette område, om der skal være udvalgsbehandling i forbindelse med dette lovforslag eller ikke. Jeg så helst, det kunne gennemføres uden, og hvis ministeren kan give koncise tilsagn om, at pengene kan finde anvendelse på de af mig nævnte områder, og at båndlæggelsen ikke vil blive trukket ud over den 1. april, men at man da virkelig effektivt vil gøre noget for, at de mange penge kan komme kommunerne til gode ret omgående, vil jeg på mit partis vegne stille mig tilfreds hermed. Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til villig behandling.

Aksel Møller: Jeg kan ligesom det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen tilsige mit partis støtte til det lovforslag, som her foreligger.

Vi har også prøvet på at danne os et indtryk af den højtærede indenrigsministers indstilling overfor det springende punkt på dette lovområde, nemlig spørgsmålet om kommunernes dispositionsret over de spæredede beløb, og vi føler os lidt mere end det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen tiltalt af den meget forsigtige holdning, som den højtærede indenrigsminister i alt fald i ordvalget lod komme til orde i sin forelæggelsestale. Det gælder naturligvis her, at disse midler er kommunernes, og at en frigivelse må påbegyndes på et eller andet tidspunkt, og forsikringen om, at en frigivelse allerede så småt er i gang og vil kunne fortsættes i den kommende tid, også efter 1. april, i noget hurtigere tempo end før, giver os egentlig alt det, vi for vort vedkommende ønsker. Vi mener nemlig, at kommunerne vil være nødt til endnu et stykke tid at økonomisere med deres anlægsarbejder. Kommunerne taget som helhed kan ikke tillade sig i videre udstrækning at binde deres penge i